

Helgeland Kraft AS  
Postboks 702  
8654 MOSJØEN

Saksb.: Hege Rasmussen  
e-post: [fmnohra@fylkesmannen.no](mailto:fmnohra@fylkesmannen.no)  
Tlf: 75 53 15 56  
Vår ref: 2015/7309  
Deres ref: 16-10605  
Vår dato: 16.05.2017  
Deres dato: 12.12.2016  
Arkivkode: 461.3

## **Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven – utslipp fra midlertidige anleggsarbeider – Vassenden kraftverk – Helgeland Kraft AS – Leirfjord**

Vi viser til søknad datert 12.12.2016.

---

### **VEDTAK**

*Med medhold i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) §§ 11 og 16 gis Helgeland Kraft AS tillatelse til utslipp fra midlertidige anleggsarbeider i tilknytning til bygging av Vassenden kraftverk i Leirfjord kommune.*

*Tillatelsens vilkår er gitt i vedlegg.*

*Tillatelsen gjelder fra dags dato og inntil arbeidene er avsluttet.*

*Med medhold i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 39-4 skal Helgeland Kraft AS betale et gebyr på kr 70 100,- for saksbehandlingen.*

---

### **BAKGRUNN**

Helgeland Kraft har fått konsesjon fra Norges Vassdrags og Energidirektorat til å bygge Vassenden kraftverk i Leirfjord kommune.

Kraftverket vil utnytte et fall i Vassenden øst for Storvatnet med inntak i Sørrelva, Helltjønnå og Nordelva. Det vil bygges et kraftverk i fjell på nordsiden av dalen. Utløpet blir i Nordelva i Vassenden.

Prosjektet omfatter to tunneler. En overføringstunnel skal overføre vann fra Sørrelva og Helltjønnå til Hansfinnvatnet. En tunnel skal føre vann fra den øvre delen av Nordelva ned til Vassenden.

For den øverste tunnelen skal det etableres en inntaksdam i Sørrelva på kote 500, og et inntak ved Helltjønnå på kote 506. Denne tunnelen vil få en total lengde på 1300 meter. Prosessvann og lekkasjevann fra tunnelen vil føres ut i Hansfinnvatnet. Overskuddsmasser fra tunnelen planlegges deponert på grunt vann i Hansfinnvatnet.

---

For den nedre tunnelen skal det etableres et inntak i Nordelva på kote 494. Kraftstasjonen, i fjell, blir liggende på kote 90. Den totale lengden vil bli 1320 meter i tillegg til 410 meter sjakt.

Det er en tynn bestand av ørret og en tett bestand av røye i Hansfinnvatnet. Kvaliteten på fisken beskrives som dårlig. Økologisk tilstand ihht vannforskriften er udefinert. Hansfinnvatnet beskrives som en middels stor innsjø, kalkfattig og med klart vann.

Nordelva har antatt god tilstand. Vannkvaliteten er som for Hansfinnvatnet.

Storvatnet er klassifisert som i risiko i vann-nett. Den økologiske tilstanden er antatt dårlig og kjemisk tilstand er udefinert. En del av årsaken til dette er rotenonbehandlingen som ble gjennomført i Leirelva og Litjvasselva i 2004/2005. Sjøørret, sjørøye og laks kan vandre opp i vannet og til potensielle gyteområder i Nordelva og Sørrelva.

Vassdragene i området er klassifisert som sårbare resipienter pga bestanden av anadrom fisk.

Bergartene i området er i hovedsak granitt og granittisk gneis. De har god motstandsevne mot nedknusing og det forventes liten produksjon av finstoff ved boring og sprenging. Dette avhenger også noe av andelen glimmermaterialer.

Det vil benyttes to-boms tunnelrigg ved arbeidene. Maksimal mengde prosessvann er beregnet til 360 m<sup>3</sup> pr dag. Det vil være 12 timers drift.

Det vil brukes sprøytebetong i deler av tunnelene. Denne er sterkt basisk og gi høy pH i prosessvannet. Det vil normalt være noe mindre lekkasjer av oljer fra boreriggen, samtidig som denne representerer en fare for akutte utslipp dersom det skulle skje et uhell.

Oljeholdig borkaks transporteres ut av borehullet under boreprosessen. Metaller fra verktøyslitasje vil være løst som ioner eller som partikler, og følge med prosessvannet.

Det vil bli et riggområde like ved påhugget på sørsiden av Hansfinnvatnet. Her vil det bli en brakke med lager og verksted og med oppstillingsplass for maskiner ved siden av. Boligriggen og en brakke med hvilerom og tørrklosett vil ligge sørvest for tunnelpåhugget.

Hovedriggen vil bli like vest for tunnelpåhugget i Vassenden. Her vil det bli satt opp et telt som inneholder lager og verksted. Anleggsmaskiner vil stilles opp ved siden av. Boligriggen vil settes opp like nordvest for tunnelpåhugget. Her vil det også være en brakke med hvilerom, kontor og toaletter.

Det vil iverksettes tiltak for å forhindre forurensning fra riggene.

Det planlegges et massedeponi i gruntområdet i Hansfinnvatnet.

Det planlegges et større massedeponi i Vassenden like vest for tunnelen. Deponiet blir liggende ca 100 meter fra Nordelva.

---

Renseanlegget ved Hansfinnvatnet og ved Vassenden vil bli liggende på riggområdet ved påhugget. Driftsvannet fra tunnelene vil ledes via renseanleggene. Det vil benyttes containerbaserte sedimentasjonsbasseng med oljeutskiller.

Det forventes en konsentrasjon av suspendert stoff (SS) i prosessvannet som kan variere fra 100 til 20 000 mg SS/liter. Partikkelinnholdet vil reduseres til en ukkesmiddel på 400 mg SS/liter før utslipp. pH justeres om nødvendig med syre før utslipp.

Avløpsvannet infiltreres i grunnen etter rensing.

Kvaliteten på avløpsvannet vil overvåkes ukentlig den første måneden av anleggsperioden, og deretter månedlig. Utslippene vil kontrolleres visuelt minimum en gang per uke når driften pågår.

Det er ikke hytter eller bebyggelse i området som vil kunne få plager fra støy eller støv.

Det vil tas prøver av slam i starten av tunneldrivingsfasen. Rene masser deponeres i massedeponiene. Forurensede masser leveres til godkjent deponi.

### **Høring av søknaden**

Søknaden har vært til offentlig ettersyn i januar 2017. Leirfjord kommune har også vært anmodet om uttalelse i brev datert 20.12.2016.

Fylkesmannen har mottatt uttalelse fra kommunen i brev datert 26.01.2017. Vi har også mottatt uttalelser fra Vatne vannforening i brev datert 21.01.2017 og fra Naturvernforbundet i Ytre Helgeland datert 30.01.2017.

Innholdet i uttalelsene oppsummeres kort:

Vatne vannforening:

- Kraftverket ønskes velkommen, men de gjør oppmerksom på at Storstvatnet benyttes som drikkevannskilde.
- De ber om at drikkevannskvaliteten overvåkes i anleggsperioden.
- De mener videre at Helgeland Kraft må dekke UV-anlegg på vannverket, samt at de sikrer alternativ vannforsyning og evt erstatter skade på vannforsyninga.
- Uhell som fører til utslipp må varsles til vannforeninga.
- De gjør også oppmerksom på at et titalls hytter har vatnet som drikkevannskilde ut over hva vannverket forsyner.

Naturvernforbundet i Ytre Helgeland:

- De mener at utslipp til Storstvatnet fra anleggsarbeidene ikke kan aksepteres. Vatnet, sammen med Leirelva, er tilholdssted for en av landets sørligste bestander av sjørøye.
- Sjørøya gyter i hovedsak i den nordlige delen av vatnet der det er gode bunnforhold og god vanntilførsel.
- De påpeker også at vatnet er drikkevannskilde.
- Her er verdifull flommarkskog og høystaudeskog.
- Rensetiltakene vil ikke være god nok garanti for at interessene i området blir ivaretatt.
- Videre påpeker de at området er uberørt og villmarkspreget og mye brukt til friluftsliv.

- 
- Denne utbygginga, sammen med andre kraftutbygginger i området, gjør at belastninga på Helgelands natur har nådd tålegrensen
  - De trekker også frem grunnlovens § 112 om retten til miljø og natur.

Leirfjord kommune har ingen merknader til saken ut over at de ber om avbøtende tiltak og rutiner følges nøye opp.

Helgeland Kraft har kommentert uttalelsene i brev datert 24.02.2017.

- Verdier i Vassenden og konsekvenser av utbyggingen er vurdert gjennom konsesjonsbehandlingen og konsekvensutredninger.
- Håndtering av prosessvann er beskrevet i utslippssøknaden. Det vil ikke være utslipp direkte til Storvatnet, men infiltrering i grunnen.
- Kvaliteten på drikkevannet skal normalt ikke forringes på grunn av anleggsarbeidene. Det vil opprettes kontakt med vannforeninga for å følge opp evt uønskede hendelser.
- Innkjøp av UV-anlegg anses ikke som relevant da et slikt anlegg ikke renser denne typen utslipp.
- Det foreslås hyppige prøver i Storvatnet ved Vassenden i starten av anlegget for å dokumentere vannkvaliteten.

## **FYLKESMANNENS VURDERING**

### **Vassenden**

Fylkesmannen har tidligere uttalt seg til saken i forbindelse med søknaden om konsesjon til kraftutbygginga. Her går vi generelt imot utbyggingen. Når NVE har gitt konsesjon til utbyggingen er vår rolle som forurensningsmyndighet å stille krav til utbyggingen slik at utslipp fra anleggsarbeidene ikke påfører naturmiljøet varig skade. Landskapsmessige forhold og naturinngrepet i seg selv berøres ikke i denne saken.

I uttalelsen vår til konsesjonssøknaden påpeker vi Storvatnets verdi som sjørøye- og sjørørretvassdrag. Laksebestanden i vassdraget regnes som utryddet etter rotenonbehandling. Behandlinga har også gitt en reduksjon i sjørørretbestanden, mens sjørøya ikke er nevneverdig påvirket av denne.

Sjørøya har imidlertid hatt en generell nedgang de siste 10 årene, noe som betyr at bestanden er sårbar. Elvene i Vassenden har betydning for sjørørreten, men har liten betydning som gyteområder for sjørøya. Den innerste delen av Storvatnet, ved elvemunningene, er viktig gyte- og oppvekstområde for sjørøye yngel. Yngelen er stasjonær og er sårbar for endringer i strømforhold og substrat, som kan redusere mattilgangen på gruntområdene.

Videre påpeker vi flommarkskogen med gråor og hegg i innerenden av Storvatnet som en viktig, truet naturtype. Her er det også bjørkeskog med høystauder, en krevende naturtype, der dette området er av regional verdi.

Litjvasselve i Sørvestenden av Storvatnet har en bestand av elvemusling, som er en rødlista art. Dette området vil ikke bli berørt av anleggsarbeidene.

Området i Vassenden er altså sårbart og med store naturverdier. Det er viktig at anleggsarbeidene gjennomføres på en slik måte at disse forringes i minst mulig grad, og at tiden det tar for naturen å regenerere seg blir kortest mulig.

---

Det er flere verdier i Storvatnet som må beskyttes mot utslipp fra anleggsdriften. Det er særlig viktig å verne om gyte- og oppvekstområdene for sjørøya og ivareta drikkevannsinteressene som er knyttet til vatnet. Infiltrering av det rensede prosessvannet er sann sett et riktig tiltak. For flommarkskogen vil den ekstra vannpåvirkningen trolig ha liten betydning da det her er arter som tåler vasstrukken mark godt.

For å sikre at de mest verdifulle gyte- og oppvekstområdene ikke blir skadet må det gjennomføres overvåking i Storvatnet så lenge anleggsarbeidene pågår.

### ***Rensing av prosessvann***

Fokuset ved rensingen av prosessvannet vil være å redusere partikkelmengden, i tillegg til de forurensende emnene i prosessvannet. Infiltrasjonsanlegget må dimensjoneres og utformes slik at det er sikkert at jordmassene som brukes som infiltrasjonsmedium er av egnet type og av tilstrekkelig mektighet til å holde tilbake partiklene uten at det går ut over infiltrasjonsevnen i massene. Dersom det er velegnede infiltrasjonsmasser her vil 400 mg SS/liter i utløpet av rensenanlegget kunne være tilstrekkelig her.

Det må også tas med at et sterkt basisk utslipp vil kunne påvirke miljøet negativt. Det må derfor gjøres pH-justering før utslipp i de periodene da det benyttes sprøytebetong.

Vi legger til grunn at partikler fra anleggsdriften ikke skal nå Storvatnet. Dette gjelder ikke bare utslippet av prosessvann, men også avrenning fra anleggsområdet som helhet. Det vil si at dersom området blir oppkjørt med maskiner, og blir gjørmete så skal det iverksettes tiltak for å ivareta at det ikke blir avrenning til vannforekomstene.

### ***Drikkevann***

Vatne vannforening er bekymret for drikkevannskvaliteten, og krever økt overvåking og rensing av drikkevannet. Tiltakshavers vurdering om at et UV-anlegg ikke er hensiktsmessig for å forebygge påvirkning fra denne typen utslipp er riktig. Imidlertid må vannkvaliteten overvåkes nøye, ikke bare i Vassenden, men også på drikkevannsanlegget. Det er rimelig at Helgeland Kraft dekker kostnader til økt overvåking<sup>1</sup> som måtte være nødvendig her. Dette gjelder kun relevante parametere. Utbygger skal inngå en avtale med vannforeninga, evt i samråd med fagkyndig, for å sikre at drikkevannskvaliteten ivaretas på en betryggende måte.

Helgeland Kraft må sørge for alternativ drikkevannsforsyning til beboere og fritidsbeboere i området dersom drikkevannskvaliteten forringes som følge av anleggsarbeidene, slik at kravene i drikkevannsforskriften ikke overholdes.

### ***Massedeponi***

Massedeponiet legges i rasura vest for anleggsområdet. Avstanden til Nordelva vil være ca 100 meter. Tunnelmassene inneholder i hovedsak steinstøv og rester av nitrogenforbindelser fra sprengstoffet. Dette vil vaskes ut over noen år. Dersom terrenget på stedet er utformet slik at avrenningen fra massedeponiet vil påvirke nærområdet, så må det etableres avskjærende grøfter/voller e.l. for å sikre at ikke nærområdet får tilført slam dannet fra steinstøvet.

---

<sup>1</sup> For et vannverk av denne størrelsen er kravet i drikkevannsforskriften én råvannsprøve og én drikkevannsprøve per år.

---

### **Hansfinnvatnet**

Dette vatnet har en tynn bestand av ørret og en tett bestand av røye. Fisken beskrives å være av dårlig kvalitet. Forholdene på dypere vann her er lite kjent, og vi har dermed ikke kunnskap om hvor sårbart vatnet er for nedslamming. Dette tatt i betraktning må vi anta at her kan være verdier som må beskyttes.

Et utslipp på 400 mg SS/liter er normalt ikke akseptabelt i ferskvann, da det er et mindre volum og areal som blir påvirket. Vurderinger som er gjort for Storvatnet ovenfor, når det gjelder pH og avrenning fra anleggsområdet gjelder også her. Også her må vannkvaliteten i vatnet overvåkes for å sikre at det ikke blir uakseptabel nedslamming.

### ***Massedeponi***

Ut i fra et forurensningsmessig ståsted ville et massedeponi på land være å foretrekke. NVE har imidlertid satt krav i konsesjonen om at dette ikke tillates. Søknaden om tillatelse til deponering av overskuddsmasser fra tunneldriften i Hansfinnvatnet behandles i egen sak, jf bestemmelsene i forurensningsforskriften kapittel 22 om mudring og dumping i sjø og vassdrag, og omtales ikke nærmere her.

Massedisponeringen må være avklart før arbeidene med denne tunnelen kan starte opp.

### ***Rensing av prosessvann***

Utslipet av prosessvann vil gå til Hansfinnvatnet etter rensing. Ved utslipp til ferskvann stilles det strengere krav til partikkelinnhold i prosessvannet for å forebygge at bunnen nedslammes og leveområdene til vannlevende organismer ødelegges.

Et utslipp på 400 mg SS/liter vil kunne være tilstrekkelig for å unngå skadevirkninger i en sjøresipient. En innsjø har et begrenset areal, og vil være mer sårbar for denne typen påvirkning. Det vil derfor stilles krav til mer omfattende rensing her.

Også her vil det være viktig med pH-justering for å unngå skadevirkninger.

De mest produktive og sårbare områdene er gruntområdene i vatnet. Her vil deler av disse tas i bruk til massedeponi. Det er derfor viktig at prosessvannet fra anleggsarbeidene føres utenfor gruntområdet slik at de gjenstående delene av dette ivaretas på en best mulig måte.

### **Generelt**

Arealer som berøres av anleggsarbeidene skal tilbakeføres til så nært naturtilstanden sin som mulig. Dette gjøres best ved at topplaget skaves av og tas vare på, slik at det kan legges tilbake når arbeidene avsluttes. Man vil da få en raskere revegetering med stedegne arter. Området skal være ryddet og satt i stand senest to måneder etter at anleggsarbeidene er avsluttet.

Slam fra anleggsdriften kan deponeres i massedeponiene dersom det er å anse som rene masser. Det vil si at det skal være innenfor grenseverdiene for tilstandsklasse 1 jf Miljødirektoratets veileder om helsebaserte tilstandsklasser (TA-2553/2009). Forurensa slam skal fraktes bort og leveres til godkjent avfallsmottaker.

---

Som tiltakshaver påpeker vil støy og støv trolig ikke være problematisk i dette området da det ikke er bebyggelse i umiddelbar nærhet. Standard vilkårssetting for denne typen virksomhet inneholder grenseverdier for støy, og det beholdes likevel i denne tillatelsen. Dersom det kommer klager på støy kan Helgeland Kraft bli pålagt å dokumentere eller sannsynliggjøre at grenseverdiene overholdes.

### **SAKSBEHANDLINGSGEBYR**

Fylkesmannen er pålagt å kreve gebyr for saksbehandling og kontroll, jf forurensningsforskriften kapittel 39 *Gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven*. Behandling av søknaden er plassert i sats 4, jf forskriftens § 39-4. Det betyr at det skal betales et gebyr på kr 70 100,- for saksbehandlingen. Plasseringen i gebyrsats er gjort ut ifra en vurdering av ressursbruk. Gebyrsatsen avviker fra varslet gebyrsats grunnet endringer i forurensningsforskriften kapittel 39. Det gis en frist på 14 dager fra dette brevet er mottatt til å kommentere gebyrsatsen. Faktura for saksbehandlingsgebyret vil så ettersendes fra Miljødirektoratet.

### **SAKSOPPLYSNINGER OG KLAGEADGANG**

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet **innen 3 uker** fra det tidspunkt dette brevet er mottatt. En eventuell klage skal angi det vedtaket som det klages på, og den eller de endringene som ønskes. Klagen må begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. En eventuell klage sendes til **Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø**.

En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning, eller på eget initiativ, beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf forvaltningslovens § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

En eventuell klage på vedtaket om gebyrsats gis ikke oppsettende virkning, og det fastsatte gebyret må betales i samsvar med dette vedtaket. Dersom Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)  
seksjonsleder

Hege Rasmussen  
senioringeniør

*Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.*

Kopi til:

Leirfjord kommune

Naturvernforbundet i Ytre Helgeland

Vatne Vannforening

Dragveien 7-9

8890 LEIRFJORD

8842 BRASØY

---

Vedlegg:

1 Tillatelsens vilkår





## Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

### Utslipp fra midlertidig anleggsvirksomhet i forbindelse med bygging av Vassenden kraftverk i Leirfjord kommune

Gitt med medhold i *Lov om vern mot forurensninger og om avfall* (forurensningsloven) av 13. mars 1981 §§ 11 og 16.

#### Bedriftsdata

Bedrift	Helgeland Kraft AS
Beliggenhet/gateadresse	Industrivegen 7, 8657 Mosjøen
Postadresse	
Org. nummer (bedrift)	844011342

#### Anleggsdata

Anlegg	Vassenden kraftverk
Sted	Vassenden
Anleggstype	Kraftverksutbygging
Kommune og fylke	Leirfjord, Nordland
Anleggsperiode	2017 – 2018

#### Fylkesmannens referanser

Saksnummer: 2015/7309	Anleggsnr: 1822.0053.01	Tillatelsesnr: 2017.0316.T
Tillatelse gitt: 16.05.2017	Endret dato:	Risikoklasse: 3

#### 1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder for utslipp av spyle- og drensvann fra tunneldrift, støy fra anleggsvirksomhet, avrenning (overvann) fra tunneltipper samt utslipp av drensvann, overflateavrenning og spyle-/vaskevann i tunnelenes driftsfase.

Tillatelsen gjelder ikke oljeholdig avløpsvann fra eventuelt verkstedbygg og utslipp fra eventuell brakkerigg.

Tillatelsen for anleggsdriften er midlertidig og gjelder frem til anleggsperioden er over.

Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

#### 2 Generelle vilkår

##### 2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponentene fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp

som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter som er oppført på Miljødirektoratets til enhver tid oppdaterte prioritetsliste. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

## **2.2 Plikt til å overholde grenseverdier**

Alle grenseverdiene skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstidene. Variasjoner i utslippene innenfor disse skal ikke avvike fra det som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

## **2.3 Plikt til å redusere forurensning**

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter dere å redusere utslippene, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for i denne tillatelsen.

Den som har fått utslippstillatelse er ansvarlig for at virksomheten/anlegget vedlikeholdes og drives slik at utslippet til enhver tid er i samsvar med kravene i utslippstillatelsen. Herunder skal den ansvarlige påse at eventuelle underentreprenører overholder kravene i utslippstillatelsen, og at disse innehar nødvendige utslippstillatelser for dagrigg/verkstedanlegg.

## **2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold**

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal dere sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert (jf Internkontrollforskriften § 5, punkt 7).

## **2.5 Tiltak ved økt forurensningsfare**

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter dere å iverksette nødvendige tiltak for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig, redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles i henhold til vilkår 8.4.

## **2.6 Internkontroll**

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for aktiviteten sin i henhold til *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter* (internkontrollforskriften). Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at dere overholder kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Dere plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Dere plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning, og skal kunne redegjøre for risikoforhold.

Dere skal som del av internkontrollen/egenkontrollen gjennomføre avløpsmålinger jf vilkår 3.3.

Dersom Fylkesmannen krever det må dere fremlegge dokumentasjon på at kravene i utslippstillatelsen overholdes.

## 2.7 Tilsyn og forholdet til offentlige myndigheter

Den som har fått utslippstillatelse plikter å la representanter for forurensningsmyndighetene til enhver tid kontrollere virksomheten/anlegget, jf forurensningslovens § 50.

Hvis forurensningsmyndighetene finner det påkrevd, skal den som har fått utslippstillatelse medvirke eller bekoste overvåkningsundersøkelser eller andre liknende tiltak som med rimelighet kan kreves, jf forurensningslovens § 51.

Denne tillatelsen begrenser ikke den myndighet andre kommunale, fylkeskommunale eller statlige myndigheter har iht annet lovverk.

## 3 Utslipp av spyle- og dreinsvann fra tunneler

### 3.1 Utslippsbegrensninger

Følgende utslippsbegrensninger gjelder:

Resipient/utslippssted	Utslippskomponent	Grenseverdi	Midlingstid
Vassenden/Infiltrasjon i grunn	Suspendert stoff	400 mg/l	Uke
	Oljeforbindelser	20 mg/l	Stikkprøve
	pH	6 – 8	Stikkprøve
Hansfinnvatnet/Innsjø	Suspendert stoff	200 mg/l	Uke
	Oljeforbindelser	20 mg/l	Stikkprøve
	pH	6 – 8	Stikkprøve

### 3.2 Utslippsreducerende tiltak

Avløpsvannet fra tunneldriften skal minimum renses i sedimenteringsbasseng og oljeutskiller. Renseanleggene skal dimensjoneres slik at de kan ta hånd om de aktuelle vannmengdene, og slik at grenseverdiene som angitt i vilkår 3.1 overholdes.

Den delen av rensenheten hvor olje skilles ut må ha utstyr for fjerning av olje.

### 3.3 Utslippssted for prosessavløpsvann

#### Vassenden

Prosessavløpsvannet skal føres til infiltrasjon i grunnen etter rensing i rensenanlegget.

#### Hansfinnvatnet

Prosessvannet skal føres til dykket utløp utenfor gruntområdet i vatnet etter rensing i rensenanlegget, slik at innblandingen i vannmassene blir best mulig for å minimere risikoen for lokal nedslamming.

### 3.4 Utslippskontroll og journalføring

Avløpsvann fra tunnelene skal mengdemåles minimum 1 gang pr uke når tunneldriften pågår etter et program på forhånd fastsatt i internkontrollen. Om nødvendig må dimensjonering av renseanleggene korrigeres dersom mengdemålingene viser at disse ikke er dimensjonert riktig.

Det skal gjennomføres målinger av utslipp til vann så lenge tunneldriften pågår. Det skal tas ukentlige prøver når arbeidene starter opp. Disse kan reduseres til månedlige prøver etter to måneders drift dersom analysene viser stabile resultater innenfor grenseverdiene.

Målinger omfatter prøvetaking, analyse og/eller beregning. Målinger/beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som minimum omfatte de komponentene som er regulert gjennom grenseverdiene, som er suspendert stoff (SS), olje og pH. For partikkelutslippet kan det benyttes andre parametere, som turbiditet (FTU), dersom det fastslås korrelasjon til SS.

Overvåkingsprogrammet skal også omfatte total nitrogen, nitrat, ammonium, PAH, samt metallene bly (Pb), kobber (Cu), sink (Zn), krom (Cr) og nikkel (Ni).

Renseanleggene og utslippet fra disse skal inspiseres daglig, og slamlagret skal tømmes dersom slamhøyden overstiger 50 cm.

Dersom det påvises skadevirkning på resipienten/landskapet som følge av utslippet skal avbøtende tiltak iverksettes umiddelbart.

Mengdemåling av avløpsvannet fra tunneler, kontroll av slamavskillere, analyseresultater, samt tømning av slam og olje skal journalføres.

Tiltak for å påse at kravene etterkommes skal innarbeides i virksomhetens driftsinstruks/internkontrollsystem.

### 3.5 Drifts- og tømmerutiner for renseanlegg

Renseinnretningene skal tømmes for slam, sand og olje så ofte at utskillingen til enhver tid er effektiv.

Drifts- og tømmerutiner for renseanleggene skal innarbeides i driftsinstruks/internkontrollsystemet.

### 3.6 Overvåking

Det må gjennomføres miljøovervåking i Storvatnet med tanke på å avdekke påvirkning på gyte- og oppvekstområdene for sjørøya. Det skal utarbeides et overvåkingsprogram som skal innarbeides i virksomhetens internkontroll/driftsinstruks. Overvåkingsprogrammet skal oversendes Fylkesmannen før arbeidene starter opp.

Helgeland Kraft AS skal sørge for at det blir utarbeidet en avtale med Vatne vannforening om nødvendig overvåking av drikkevannskvaliteten på vannforeningas forsyningssystem så lenge anleggsarbeidene pågår.

## 4 Støy fra anleggsvirksomhet

### 4.1 Støybegrensninger

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi (døgnmiddel) ved mest støyutsatte fasade:

Bygningstype	Dagtid ( $L_{pAeq2h}$ 07–19)	Kveld ( $L_{pAeq4h}$ 19–23), søn-/helligdag ( $L_{pAeq18h}$ 07–23)	Natt ( $L_{pAeq8h}$ 23–07)
Boliger, fritidsboliger, sykehus, pleieinstitusjoner	59	54	45
Skoler, barnehager	54 i brukstid		

Bolighus og helseinstitusjoner bør så langt som mulig ikke utsettes for støy etter kl 19.00.

## 5 Avfallshåndtering

### 5.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig, uten urimelige kostnader eller ulemper, å unngå at det dannes avfall som følge av arbeidene. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Dere plikter videre å sørge for at all avfallshåndteringen, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.

Avfall som oppstår ved arbeidene, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt eller eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Nedgraving og brenning av avfall er ikke tillatt.

### 5.2 Farlig avfall

Farlig avfall som bilbatterier, løsemidler, malingsavfall, oljefilter, oljeslam, spillolje osv skal samles opp og leveres virksomhet som har tillatelse til mottak, innsamling eller behandling av farlig avfall.

Før farlig avfall blir levert til godkjent mottaker må dere sørge for at det er forsvarlig lagret, merket og emballert. Lagres farlig avfall utendørs må dette skje på fast fundament, og med oppsamlingsmulighet i tilfelle søl eller lekkasjer. Lagerområdet skal sikres mot adgang for uvedkommende og dyr. Det skal dessuten finnes et tilstrekkelig lager med absorpsjonsmidler.

### 5.3 Massedeponier

Tunneltipper/massedepot og områder for deponering av steinslam skal sikres slik at det ikke kan oppstå utvasking/avrenning fra disse. Tiltak for å påse at kravet etterkommes skal innarbeides i driftsinstruksen/internkontrollsystemet.

Tippområder skal plasseres/utformes slik at resipienten skjermes mot forurensende avrenning. Tippene skal sikres mot utrasing av masser, og det skal om nødvendig etableres grøfter eller andre tiltak for avskjæring av sigevann.

## 6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, brannbekjempningsmidler, hydraulikkvæsker, osv.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal dere dokumentere at det er foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf også vilkår 2.6 om internkontroll.

Dere plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikaliene som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der mer miljøvennlige alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke fremstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket.

## 7 Grunnforurensning og forurensede sediment

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Virksomheten plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn innenfor anleggsområdet, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak, jf *Forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften), *kapittel 2 Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider*. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sediment, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt godkjenning fra kommunen.

## **8 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning**

### **8.1 Miljørisikoanalyse**

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av det gjeldende anlegget. Resultatene skal vurderes i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

### **8.2 Forebyggende tiltak**

På basis av miljørisikoanalysen skal det iverksettes risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

### **8.3 Etablering av beredskap**

Virksomheten skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang per år.

### **8.4 Varsling av akutt forurensning**

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til *Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning*. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.